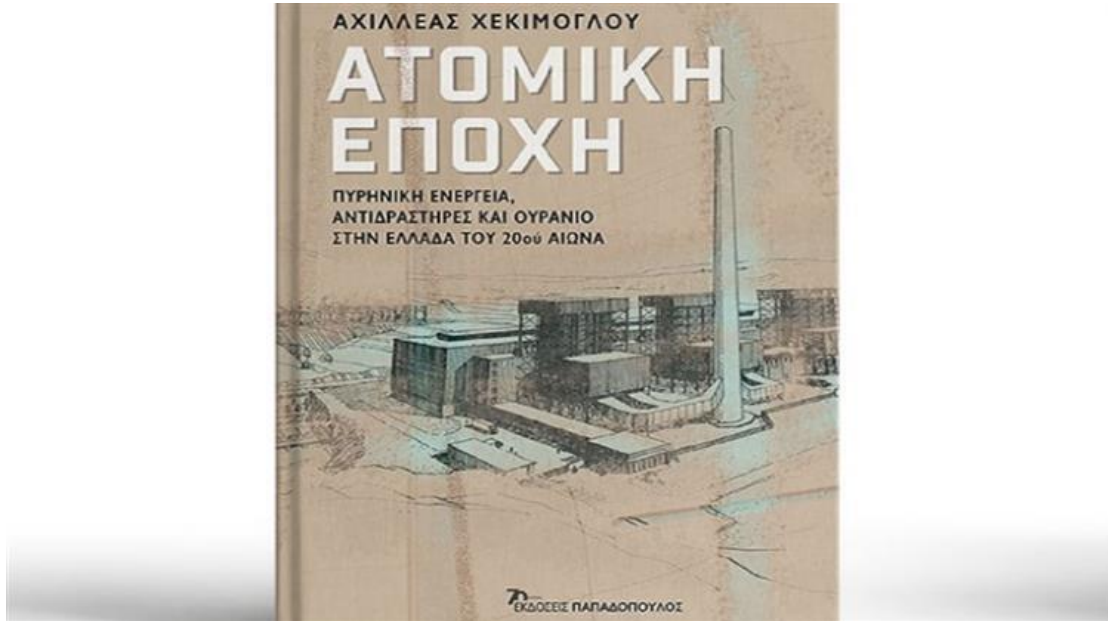

1. Θέματα
2. Βιβλιοπαρουσίαση

«Ατομική Εποχή», του Αχιλλέα Χεκίμογλου

Του Κ.Ν.Σταμπολή

Πεμ, 10 Αυγούστου 2023 - 12:12

Το νέο βιβλίο του Αχιλλέα Χεκίμογλου (Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2023) με θέμα την πυρηνική ενέργεια και τις προσπάθειες της μεταπολεμικής Ελλάδας να λάβει και αυτή μέρος στην νέα ατομική εποχή που γεννιόταν από τα συντρίμια του Β Παγκόσμιου Πολέμου, εκδίδεται σε με περίοδο όπου λόγω της ενεργειακής κρίσης και της περίφημης κλιματικής αλλαγής το θέμα της πυρηνικής ενέργειας έχει γίνει και πάλι εξαιρετικά επίκαιρο (εδώ). Μέσα από επίμονη και επίπονη ερευνητική δημοσιογραφία ο Αχ. Χεκίμογλου ξεδιπλώνει για πρώτη φορά την ιστορία πίσω από την σύσταση της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) και μέσω αυτής την δημιουργία του Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών «Δημόκριτος» και την προσέλκυση εκατοντάδων επιστημόνων από Ελλάδα και το εξωτερικό που συνέδραμαν την προσπάθεια συμμετέχοντας στο ερευνητικό πρόγραμμα του Κέντρου αλλά και στο Κέντρο Φυσικών Σπουδών και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (ΚΑΦΣ-ΦΕ)

Έχει τεράστιο ιστορικό ενδιαφέρον το πως η μικρή και κατεστραμμένη από τους δύο πολέμους Ελλάδα, την δεκαετία του 1950 εμφανίζεται στην παγκόσμια σκηνή διεκδικώντας με αξιώσεις την συμμετοχή της στο διεθνές πυρηνικό γίγνεσθαι. Με εκατοντάδες Έλληνες πυρηνικούς επιστήμονες, που εργαζόντουσαν σε θέσεις ευθύνης σε ξένα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, η Ελλάδα της ανασυγκρότησης χάρη στο πείσμα μιας μικρής πεφωτισμένης ομάδας, προσπαθεί να αποκτήσει διεθνή παρουσία και σχεδόν τα καταφέρνει. Αυτή είναι η ιστορία της Ελληνικής Ατομικής Εποχής την οποία με μεγάλη ευγλωττία εξιστορεί ο Αχ. Χεκίμογλου.

Την ιστορία αυτή ο συγγραφέας την διηγείται κυρίως μέσα από τους πρωταγωνιστές της όπως ο ήρωας του πολέμου ναύαρχος Αθανάσιος Σπανίδης, ο οποίος κατά γενική ομολογία, υπήρξε ο καταλύτης του όλου εγχειρήματος που «παρέλαβε ένα αγροτεμάχιο στην Αγ.Παρασκευή και μέσα σε τέσσερα χρόνια παρέδωσε έτοιμο Κέντρο Πυρηνικών Ερευνών με δικό του αντιδραστήρα», ο καθηγητής Ανωτέρας Φυσικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Θεόδωρος Κουγιουμτζέλης, ο ιδιοφυής πρόσφυγας από το Αϊβαλί, ο οποίος ήταν από τους πρώτους επιστήμονες στην Ελλάδα που ασχολήθηκε με την πυρηνική ενέργεια και τις εφαρμογές της, και η βασίλισσα Φρειδερίκη στην οποία η πυρηνική φυσική ασκούσε μια παράξενη έλξη - που παρέπεμπε σε θρησκεία και που η ίδια χρησιμοποίησε στο έπακρο για δικούς της λόγους - που όμως στάθηκε μεγάλος αρωγός της όλης προσπάθειας.

Ο Αχ. Χεκίμογλου ασφαλώς και αναφέρεται σε πλήθος άλλων επιστημόνων, τεχνικών και πολιτικών που έλαβαν ενεργό μέρος στις αποφάσεις και διεργασίες που εξελίχθηκαν κατά την χρονική περίοδο 1949-1987, όταν η Ελλάδα διατηρούσε ζωντανό το όραμα για συμμετοχή στην νέα Ατομική Εποχή που γεννιόταν. Κορυφαίοι πολιτικοί, επιχειρηματίες και επιστήμονες συναντούν τον ξένο παράγοντα υπό το βάρος της πάντοτε επίκαιρης πρόκλησης της

ενεργειακής απεξάρτησης και αυτάρκειας. ΗΠΑ, Μ.Βρετανία και Γαλλία, μέσω των κυβερνήσεων τους αλλά και των επιστημόνων τους καλλιεργούν σχέσεις με την Αθήνα αποβλέποντας στο έπαθλο της εγκατάστασης και λειτουργίας του πρώτου Ελληνικού πυρηνικού σταθμού.

Όπως παρατηρεί ο συγγραφέας η Ελληνική πορεία στην πυρηνική ενέργεια είχε δύο σκέλη, «την επιστημονική, που κορυφώθηκε με την δημιουργία του Κέντρου Πυρηνικών Ερευνών 'Δημόκριτος', και την οικονομική, που σηματοδοτήθηκε από τις προσπάθειες της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) να επιχειρήσει το δικό της πυρηνικό άλμα, υπό (τις ιδιαίτερα επίκαιρες) συνθήκες υψηλού πληθωρισμού και ενεργειακής κρίσης. Επρόκειτο για δύο κόσμους που τακτικότατα συνέκριναν και άλλοτε συγκρούονταν ή αλληλοσυμπληρώνονταν». Το μεν επιστημονικό σκέλος χάρη στις ανιδιοτελείς προσπάθειες μιας μικρής ομάδας επιστημόνων και τεχνοκρατών στέφεται με επιτυχία στην αρχή του όλου εγχειρήματος με την κατασκευή του πρώτου και μοναδικού ερευνητικού πυρηνικού αντιδραστήρα στην Ελλάδα, ισχύος 5 MW που ξεκίνησε την λειτουργία του τον Ιούλιο του 1961 και λειτούργησε με επιτυχία για 43 συναπτά έτη- για να κλείσει άδοξα παραμονές των Ολυμπιακών Αγώνων στις αρχές του 2004 για δήθεν λόγους ασφαλείας από μια κυβέρνηση που ήταν αποφασισμένη να δώσει οριστικό τέλος στην όλη προσπάθεια.

Ουσιαστικά η ταφόπλακα στις Ελληνικές επιδιώξεις για την εγκατάσταση πυρηνικού αντιδραστήρα για την παραγωγή ηλεκτρισμού από την ΔΕΗ μπήκε το 1987 με το τραγικό ατύχημα στον πυρηνικό σταθμό του Τσερνόμπιλ στην τότε ΕΣΣΔ. Τότε σύσσωμος ο πολιτικός και τεχνικός κόσμος αλλά και η διοίκηση της ΔΕΗ τέθηκαν κατά κάθε νέας προσπάθειας για αξιοποίηση της πυρηνικής ενέργειας. Με την πυρηνική ενέργεια να είναι ένα « ευπώλητο» θέμα με όρους δημόσιας επικοινωνίας, καθώς συνεχίζει να διχάζει αλλά και να συναρπάζει μέχρι σήμερα, με την

προσμονή της πυρηνικής σύντηξης που υπόσχεται αέναη και φθηνή ενέργεια στις μελλοντικές γενιές, το βιβλίο του Αχ.Χεκίμογλου έρχεται την κατάλληλη στιγμή να προσφέρει πολύτιμες γνώσεις. Παράλληλα η ιστορία της πυρηνικής ενέργειας στην Ελλάδα έρχεται να επιβεβαιώσει το δαιμόνιο της φυλής για πρωτοπορία, διάκριση και πρόοδο, καθώς και την κακοδαιμονία των νέο-Ελλήνων που εμποδίζει και τελικά εκτροχιάζει κάθε νέα και πολλά υποσχόμενη προσπάθεια.

Συγγραφέας : Αχιλλέας Χεκίμογλου

Τίτλος: Ατομική Εποχή - Πυρηνική Ενέργεια, Αντιδραστήρες και Ουράνιο στην Ελλάδα του 20ου Αιώνα

Εκδόσεις Παπαδόπουλος, Αθήνα 2023

Σελίδες 303